

PRODUCENT VAN BOUWMATERIALEN
WIL OOK WERKNEMERS INSPIREREN

Wienerberger vergroent tweehonderd bedrijventerreinen

Als bedrijf aan de slag met het vergroenen van je eigen bedrijventerrein? Een goede zet. Maar de schaal, zelfstandigheid en participatie waarmee Wienerberger, producent van keramische bouwmaterialen, dat doet, dát is nieuw voor Zef Hermans, adviseur ecologie bij idverde Advies. Samen met zijn collega's helpt hij Wienerberger met de ambitie om de biodiversiteit op zo'n tweehonderd productielocaties wereldwijd te verbeteren. 'De werknemers worden vanaf het begin meegenomen bij het traject. Mooi om te zien hoe enthousiast zij reageerden toen ze ontdekten welke diersoorten er al aanwezig waren, en welke kansen er nog liggen voor hun locaties', zegt Hermans.

Wienerberger is een wereldwijde producent van duurzame keramische bouwmaterialen, zoals dakpannen, bakstenen en buissystemen, met ongeveer tweehonderd locaties. 'Onze productie verduurzamen we al langer. Zoals onze kleiafgravingen, die we na gebruik weer teruggeven aan de natuur', zegt Mark van Loon, Senior Vice President Sustainability & Innovation bij Wienerberger. 'Maar nu draait het om onze eigen productieterreinen. We stelden een duurzaamheidsstrategie op en vroegen 350 mensen intern en extern naar onze

duurzame kansen. Bovenaan belandde biodiversiteit, samen met circulariteit en het verlagen van onze CO₂-voetafdruk. Drie thema's met overlapping, waarbij we ook gaan werken met klimaatadaptieve maatregelen die wateroverlast en hittestress moeten tegengaan.'

Met de ambitie voor een hoogwaardige biodiversiteit op eigen terrein benaderde Wienerberger de groenexperts van idverde Advies. 'Op zes locaties in Nederland, België en Polen gingen we vorig jaar al van start met pilots', zegt Zef Hermans,

adviseur ecologie bij het bedrijf. 'Samen met de locatiemanagers en medewerkers bezochten we de terreinen van Wienerberger en brachten we hun wensen en kansen voor vergroening in kaart. Een nulmeting was vervolgens belangrijk om het vergroeningsproces bij te houden.'

Binnen Wienerberger focust een speciaal team zich op de biodiversiteit. Deskundige Renade Mey is van hieruit een van de twee projectleiders die zich inzetten voor de vergroening van de terreinen. 'Op basis van onze observaties maakten we een

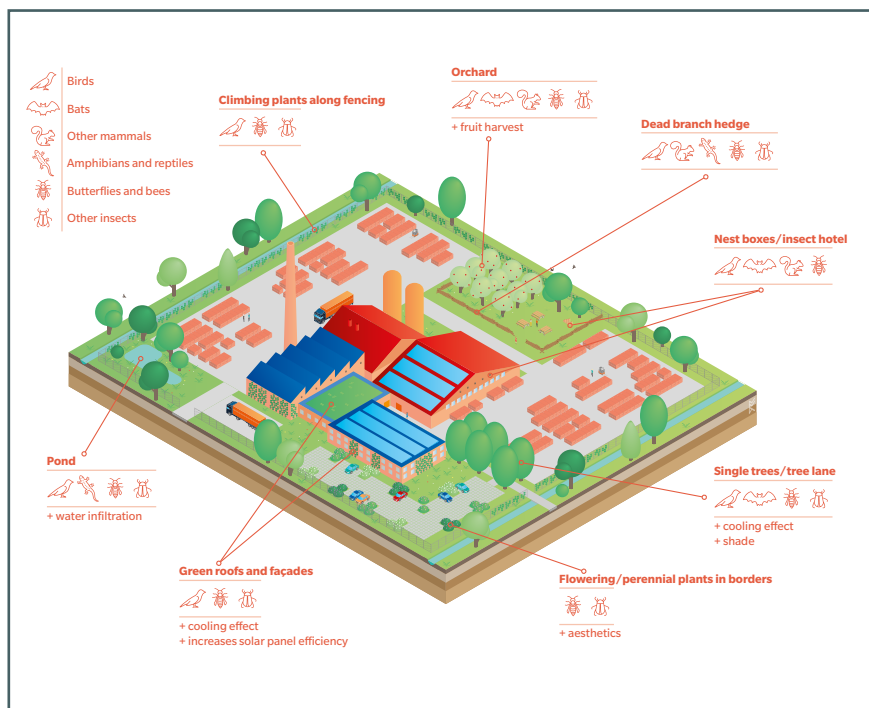
Bloeiende bloemenweides in plaats van gemaaid gazons bij de ingang van het terrein. Beeld: Wienerberger AG

catalogus met 31 vergroeningsmaatregelen, wetenschappelijk onderbouwd en onderverdeeld in verschillende categorieën', zegt De Mey. 'Onze gevels en hekwerken kunnen we bijvoorbeeld makkelijk vergroenen met beplanting. De kort gemaaid gazons kunnen we transformeren naar bloemenweides of kruidenrijke graslanden, die veel kansen bieden voor biodiversiteit.'

'Naast kwaliteitsverbetering willen we ook meer groene oppervlaktes creëren, samen met andere geschikte elementen voor wilde plant- en diersoorten. We verbeteren waterbergingsystemen voor onder andere amfibieën en waterinsecten. Ook creëren of verbreden we groene zones die voor grotere zoogdieren erg belangrijk zijn. In de toekomst willen we ook aan de slag met groene daken', aldus de projectleider.

Het biodiversiteitsproject draait om duurzaam en verantwoord ondernemen, laat Wienerberger weten. 'We willen de wereld verbeteren, dus beginnen we bij onszelf.' Over de kosten van het project maakt het bedrijf zich geen zorgen. 'De investering in de samenwerking met idverde Advies en de baseline monitoring beschouwen we als een kleine kost. We zijn ervan overtuigd dat deze investering zich terugverdient in een betere leefomgeving voor mens en dier.'

Volgens Hermans is het belangrijk om de maatregelen simpel te houden. 'We richten ons niet op een paar plant- of diersoorten, maar we werken aan een goede groene basis voor alle biodiversiteit, de natuur doet de rest.' In de speciale brochure *Biodiversity Action Plan* van Wienerberger kunnen werknemers de

De verschillende maatregelen zijn aantrekkelijk voor verschillende flora en fauna.

Beeld: idverde NL/Wienerberger AG

'Het laat zien hoe pragmatisch een bedrijf kan vergroenen, ook zonder de hulp van anderen'

Wienerbergerlocatie in Bommel, aan de Waal. Beeld: Eelco Koning

Beplanting aan het hekwerk bij Wienerberger. Het is snel aangelegd en trekt verschillende dieren aan. Beeld: Wienerberger AG

algemene vergroeningsprincipes doornemen. Veel van deze maatregelen zijn vrij simpel om over te nemen, zoals het planten van genoeg variërende bloemen, het weghalen van stenen en het laten liggen van stervend hout. Op die manier hoopt Wienerberger ook zijn werknemers te inspireren om de eigen voor- en achtertuinen vriendelijker te maken voor meer flora en fauna.

Om de maatregelen ook te laten werken, kijken beide partijen goed naar de omgeving van de productielocaties. Zeker in Nederland, waar sommige fabrieken naast uiterwaarden en Natura 2000-gebieden liggen. 'We kijken naar de soortensamenstelling van de omgeving en zoeken maatregelen die deze stimuleren', zegt De Mey. 'We spotten huismussen en bouwen nestkasten, of we plaatsen nestpalen voor ooievaars.' Hermans vult aan: 'We kijken naar wat de locaties zelf willen en houden het simpel en niet te duur. Dit laat bovendien zien

hoe pragmatisch een bedrijf kan vergroenen, ook zonder de hulp van anderen.'

De vergroeningsmaatregelen zijn vrij algemeen en ook inzetbaar op andere bedrijventerreinen. Idverde Advies zette de lijst om in een zogenoemde QGIS-kaart, een digitale software die geografische gegevens visueel maakt, waarop men ook berekeningen kan loslaten. Hiermee kunnen alle verschillende Wienerbergerlocaties nu zelfstandig aan de slag met hun terrein. 'De eerste proeflocaties zijn inmiddels afgewerkt', zegt De Mey. 'Vanaf dit jaar beginnen we met het aanpakken van vijftig terreinen. Volgend jaar willen we op alle productielocaties een biodiversiteitsactieplan hebben staan.'

Typerend voor de vergroening van Wienerberger is het betrekken van de werknemers. 'Het is belangrijk om alle mensen mee te nemen in dit verhaal', zegt Van Loon. 'En je moet praktisch beginnen. Toen Rena de Mey

met de managers en medewerkers over het terrein liep, zagen we dat de ogen van veel werknemers opengingen, en dat ze vanuit hun enthousiasme zelf met ideeën kwamen.' De Mey vult aan: 'Op elke locatie is wel iemand aanwezig die naast het werk graag vogels spot of andere interesses in de natuur heeft. In Hasselt wilde een medewerker zelf materialen meenemen om een lunchplek voor collega's te maken, en in Polen gingen ze aan de slag met schaduwplekken. Hiermee willen we aantonen dat ook het menselijke welzijnsaspect wordt meegenomen in het project biodiversiteit. Ook dit draagt bij aan een minder grijze uitstraling van bedrijventerreinen.'

Biodiversiteits-ambassadeur

Wienerberger en idverde Advies gingen zelfs verder. 'Door het enthousiasme van de medewerkers stelden we per locatie een biodiversiteitsambassadeur aan', zegt De Mey. 'Deze functie

moet niet alleen helpen om andere collega's enthousiast te maken, maar is ook belangrijk om de voortgang te meten en te helpen bij de monitoring.'

Deze monitoring is belangrijk om het proces in kaart te brengen. De start hiervan is de nulmeting, die Wienerberger door idverde Advies liet doen. 'Vanaf de nulmeting en daarna kijken we goed naar alles wat leeft en vliegt rondom het terrein', zegt Van Loon. 'We doen in het bijzonder onderzoek naar de vogels en insecten: vlinders, bijen, hommels en zweefvliegen.' De monitoring moet op verhalende wijze laten zien wat het vergroeningsproces oplevert. Het is daarom extra gunstig dat Wienerberger op grote schaal vergroent. 'Als we de voortgang van tweehonderd locaties vergelijken, kunnen we makkelijk trendlijnen spotten', vervolgt De Mey. 'We presenteren dit onder andere aan onze stakeholders, in vierkante meters die we objectief verbeteren en in de effecten die we zien op delta, flora en fauna. Maar we bieden onze resultaten ook aan de wetenschap aan en we presenteren het wereldwijd als de impact die we maken met Wienerberger.'

'Niet te lang blijven overleggen, maar gewoon durven en doen'

Nulmeting

Hermans van idverde Advies is erg enthousiast over de aanpak van Wienerberger. 'Ze waren op zoek naar een partij die ambitieus wilde meedenken en er ook praktisch in stond. Via die weg belandden ze bij ons. Wij hielpen vooral met het opzetten van de methode, zoals de vergroeningsmaatregelen en de QGIS-kaart, en we helpen bij de monitoring en wetgeving. Nu Wienerberger aan de slag gaat met vijftig locaties, doen wij een stapje terug. Wel komen we bij elke locatie nog eens langs om terug te koppelen op de nulmeting.'

'Vanuit idverde Advies zien we voor het eerst dat een bedrijf zich op deze schaal vergroent', vult Hermans aan. 'En dan vooral in combinatie met de zelfstandigheid en de manier waarop de medewerkers meewerken.' Volgens Hermans zijn de eerste resultaten over de verhoogde biodiversiteit nog niet binnen, daarvoor is het project nog te kort bezig. 'Wat

wel al boven onze verwachtingen uitstijgt, is het enthousiasme van Wienerberger en zijn medewerkers. Dit komt ook door de laagdrempelige houding: niet te lang blijven overleggen, maar gewoon durven en doen.'

Vergroeningsstap

Zowel Hermans als ook De Mey en Van Loon spreken over een fijne samenwerking. 'Veel bedrijven sluiten een groene omgeving meestal uit', voegt Van Loon toe. 'Het feit dat we via deze samenwerking op onze productielocaties kunnen vergroenen klinkt als een ondenkbaar proces. Toch laten we graag zien dat dit mogelijk is. Om deze proceservaringen te delen willen we later dit jaar ook familie- en bezoekersdagen organiseren.'

Hoe de buurtbedrijven reageren op de vergroeningsstap van Wienerberger is niet bekend. Wel wil de bouwproducent het project ook voorbij de eigen terreinen trekken. 'Met onze brochure willen we de gemeenten meenemen in ons verhaal', zegt projectleider De Mey. 'Met hen willen we ook de perkjes gras buiten onze terreinsomheining vergroenen. Hier kunnen we bloemenweides van maken. Het verbeteren van buitengelegen terreinen is bovendien handig omdat we sommige betonnen werkterreinen bij onze fabrieken niet kunnen veranderen. Dit compenseren we door onze pachtlanden buiten de fabrieken ook te vergroenen. Op die manier willen we met Wienerberger biodiversiteitsneutraal worden, en onze voetafdruk zoveel mogelijk verkleinen.

Vijver Aalbeke. Beeld: Wienerberger AG